

BÖBREK NAKLİ VERİCİLERİNİN UZUN DÖNEM SONUÇLARI

Alparslan Güneş*, Gizem Kumru**, Şule Şengül**, Kenan Keven**

*Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı

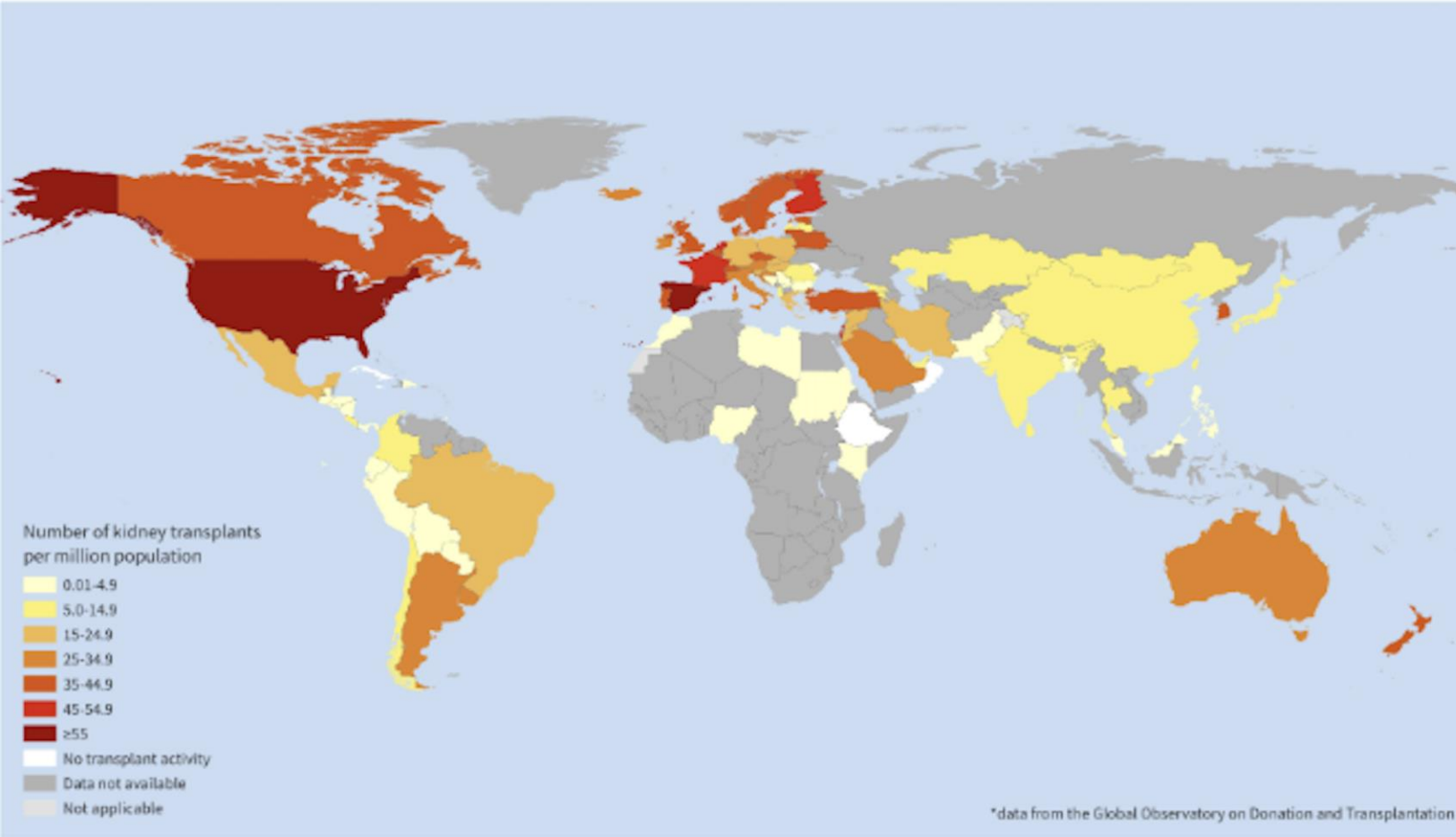
**Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Nefroloji Bilim Dalı

GİRİŞ

- Böbrek nakli, SDBY’de seçkin tedavi yöntemidir.
- Ülkemizde böbrek nakilleri en sık canlıdan yapılmaktadır.
- Nefrektomi sonrası meydana gelen değişikliklerin uzun dönemde kardiyovasküler ve renal riskleri artırmasından endişe duyulmaktadır.
- Çalışmamızın amacı merkezimizde böbrek bağışında bulunmuş vericilerin sağlık durumlarının değerlendirilmesidir.

Kidney transplantation activities, 2021*

92532 böbrek nakli (2021)

- 2020'ye göre %14.3 artış
- %38 canlı donör
- Ülkeler arası belirgin değişkenlik

TR 3621 böbrek nakli (2022)

- %92 canlı donör

Global Observatory on Donation and Transplantation. <http://www.transplant-observatory.org/countkidney/>

Türkiye 2022Yılı Ulusal Nefroloji, Diyaliz ve Transplantasyon Kayıt Sistemi Raporu, 2023.

VERİCİ RİSKLERİ

- Mortalite
- Kardiyovasküler riskler
 - HT
 - ASKH
- Böbrek sonlanımları

	ASKH	KBH-SDBY	HT	ÖLÜM
İbrahim ve ark. 2009 n:255	%4,7 vs %3,9	%0,018, ABD nüfusu ile kıyaslanmış (%0,0268) ortalama 22,5+/-10,4. yılda ortaya çıkmış.	%24,7 vs % 28,8	
Garg ve ark. 2012 n:2028 median 6,5 yıllık izlem	1000 hasta-yılda 1,7'ye 2,0			Ölüm ve ilk kardiyovasküler olay %0,28'e %0,41
Mjøen ve ark. 2014 n:1901 median izlem süresi 15 yıl		9/1901 (%0,47) median süre 18,1(10,3-24,3) yıl 302/1 milyon hasta-yıla 100/1 milyon hasta yıl HR(11.38 (4.37–29.63		Tüm nedenlere bağlı ölümler 224/1901'e 2425/32.621 Düzeltilmiş HR 1,48(1,17-1,88)
<u>Muzaale</u> ve ark. 2014 n:96.217 ortalama 8.6 yıl izlem(+/-3,6)		Nakil sonrası 15 yıllık SDBY riski <u>30.8/10 000</u> (95% CI, 24.3-38.5) <u>3.9/10 000</u> (95% CI, 0.8-8.9) 80 yaşına kadar risk donörlerde <u>90/10 000</u> olarak hesaplanmış. Genel toplumun SDBY riski ise 326/10 000 olarak hesaplanmış.		
Kim ve ark. 2020 n:1292 *ortalama izlem 12,3+/-8,1 yıl	%0,9	234 (21.3%) GFH 59-45 arası 17 (1.5%)GFH 44-30 arası 5(%0,45) GFH<30 2 donör SDBY(18 ve 30 yıl sonra)	%6,1	52/1292(%4,0)'e 1072/33.805(%3,2)

YÖNTEM

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi İbni Sina Hastanesi Transplantasyon Ünitesi'nde Ocak 2011 ve Kasım 2022 yılları arasında 379 böbrek nakli vericisi geriye dönük incelendi.

232 (%61,2) böbrek nakli vericisi

Demografik özellikleri, komorbiditeleri, nakil öncesi ve sonrası böbrek fonksiyonları ve hasta sağ kalımları değerlendirildi.

BULGULAR

Demografik Özellikler

	KADIN n=144	ERKEK n=88	TOPLAM n=232	p değeri
NAKİL YAŞI ORTALAMA ORTANCA	48,5+/-10,3 47(42-56)	50,63 +/- 10,99 50(44-59)	49,30+/-10,46 48,50(42-57)	0,139*
SİĞARA KULLANIYOR KULLANMIYOR	17(%11,8) 127(%88,2)	36(%40,9) 52(%59,1)	53(%22,8) 179(%77,2)	<0.001**
DM VAR YOK	7(%4,9) 137(%95,1)	1(%1,1) 87(%98,9)	8(%3,4) 224(%96,6)	0,131**
BKİ (kg/m ²) (n:199)	29,32+/-5,03	26,88+/-4,06		<0,001*
İZLEM YILI	6(4-9)			
NAKİL ÖNCESİ GFH mL/dk/1,73 m ²	104,87+/-12,88	102,29+/-12,30	103,89+/-12,70	0,134*
1. HAFTA GFH mL/dk/1,73 m ²	71,67+/-14,86	66,25+/-14,51	69,60+/-14,93	0,008*
1. YIL GFH mL/dk/1,73 m ²	70,12+/-14,27	67,74+/-14,69	69,33+/-14,37	0,459*
NAKİL SONRASI GFH 60 mL/dk/1,73 m ² ALTI EVET HAYIR	21(%14,6) 123(%85,4)	21(%23,9) 67(%76,1)	42(%18,1) 190(%81,9)	0,07**
ÖLÜM	1(%0,7)	3(%3,4)	4(%1,7)	
ÖLÜM YILI	6(5-7)			
ASKVH VAR YOK	7(%4,9) 137(%95,1)	10(%11,4) 78(%88,6)	17(%7,3) 215(%92,7) *NAKİL SONRASI n:10(%4,3)	0,065**
HT VAR YOK	32(%22,2) 112(%77,8)	17(%19,3) 71(%80,7)	49(%21,1) 183(%78,9)	0,374**
SİSTOLİK KAN BASINCI (mmHg)	118,97+/-75,18	121,85+/-13,85	120,08+/-13,62	0,160*
DİYASTOLİK KAN BASINCI (mmHg)	75,18+/-9,67	78,47+/-10,95	76,43+/-10,27	0,03*

BULGULAR

hGFH

Nakil zamanı ortalama hGFH(CKD-EPI) tüm grupta **103,68 ± 10,70 mL/dk/1,73 m²**

1. hafta sonunda **69,60 ± 14,93 mL/dk/1,73 m²**

1 yıl sonunda **69,33 ± 14,37 mL/dk/1,73 m²**

2 yıl sonunda **72,59 ± 15,41 mL/dk/1,73 m²**

3 yıl sonunda **71,58 ± 15,69 mL/dk/1,73 m²**

4 yıl sonunda **71,12 ± 13,94 mL/dk/1,73 m²**

5 yıl sonunda **66,21 ± 12,77 mL/dk/1,73 m²**

6 yıl sonunda **68,22 ± 17,38 mL/dk/1,73 m²**

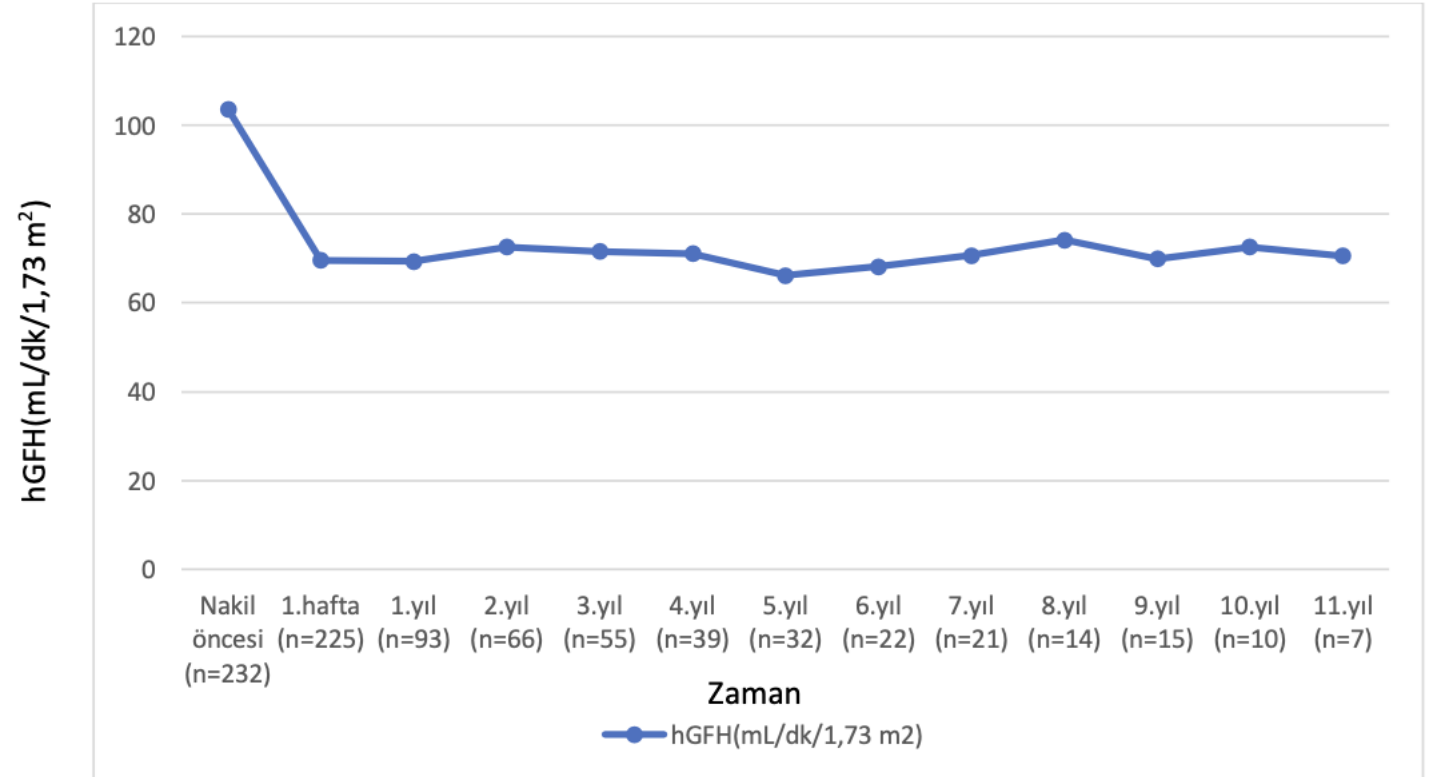
7 yıl sonunda **70,71 ± 15,31 mL/dk/1,73 m²**

8 yıl sonunda **74,14 ± 17,09 mL/dk/1,73 m²**

9 yıl sonunda **69,93 ± 13,98 mL/dk/1,73 m²**

10 yıl sonunda **72,60 ± 19,08 mL/dk/1,73 m²**

11 yıl sonunda **70,57 ± 14,22 mL/dk/1,73 m²**

Nakil zamanındaki yaş ile nakil sonrası GFR 60 mL/dk/1,73 m² altında izlenme oranı arasında anlamlı fark izlendi (**p:<0.001**).

BULGULAR

ASKVH

- ASKH ve risk faktörleri, nakil sonrası 10 hastada ASKVH gelişmiş olup nakil öncesi 7 hastada ASKVH mevcuttu.

	ASKVH		
	YOK	VAR	p
CİNSİYET KADIN ERKEK	137(%95,1) 78(%88,6)	7(%4,9) 10(%11,4)	p=0,065*
Nakil yaşı	48,75+/-10,58	56,17+/-9,11	p=0,005**
Nakil yaşı<50 Nakil yaşı >=50	119(%98,3) 96(%86,5)	2(%1,7) 15(%13,5)	p=0,001*
DM YOK VAR	208(%92,9) 7(%87,5)	16(%7,1) 1(12,5)	p=0,461*
HT YOK VAR	176(%96,2) 39(%79,6)	7(%3,8) 10(%20,4)	p<0,001*
Transplant sonrası GFH 60 mL/dk/1,73 m² altında HAYIR EVET	178(%93,7) 37(%88,1)	12(%6,3) 5(%11,9)	p=0,208*
BMI kg/ m²	28,43+/-4,87	27,37+/-4,09	p=0,413**
SİGARA KULLANMIYOR KULLANIYOR	167(%93,3) 48(%90,6)	12(%6,7) 5(%9,4)	p=0,503*
SİSTOLİK KAN BASINCI	119,54+/-13,14	127,0+/-18,17	p=0,057**
DİYASTOLİK KAN BASINCI	76,05+/-10,10	81,53+/-11,61	p=0,063**
*:chi-square			
**:independent samples t-test			

TARTIŞMA

- ASKVH
 - **Çalışmamızda 1538 hasta-yılda 10 olay (%0,65)**
 - TEKHARF 2017; 45-54 yaş aralığı %6, 55-64 yaş grubunda %17 ve 65 yaş üzerinde %28
- KBH
 - **Çalışmamızda %18,1**
 - CREDIT 2011 çalışmasında %15,7(GFH<60 grup %5,2)
- HT
 - **Çalışmamızda %21,1**
 - TURDEP-II %32,7
 - CREDIT %32,7
- DM
 - **Çalışmamızda %3,4**
 - TURDEP-II %16,7
 - CREDIT %12,7
- OBEZİTE
 - **Çalışmamızda %32,2**
 - TURDEP %35
 - CREDIT %20,1
 - TÜİK 2022 %20,2
 - WHO %29,5

KISITLILIKLAR-ÖNERİLER

- Tek merkezli, geriye yönelik dosya taraması
- Hasta izlemindeki kısıtlılıklar
- KBH bulgularına yönelik izlem(anemi, CKD-MBD vb.)
- Daha uzun vadeli, daha büyük gruplarla yapılacak prospektif çalışmalar?
- Gebelik potansiyeli olan grup izlemi?

SONUÇ

- Nakil zamanındaki yaş ile nakil sonrası GFR 60 mL/dk/1,73 m² altında izlenme oranı ve ASKVH gelişme riski ile ilişkilidir.
- Çalışmamızda tanım gereği KBH oranı çalışmamızda ülkemizdeki çalışmalara göre daha yüksek oranda çıkmıştır.
- Obezite oranları farklılık göstermektedir.
- ASKH, HT, DM oranları ülkemizde yürütülmüş epidemiyolojik çalışmalara göre daha düşük izlenmiştir.

TEŞEKKÜRLER...